

[Gert Petersen.]

Jeg ved godt, at man siger fra socialdemokratisk side, at det vil man ikke pille ved, det er kun i ekstraordinære, akutte situationer. Nu har man altså to gange grebet ind. Det, som er interessant, det er jo fremtiden. Der er så spørgsmålet i forbindelse med den indkomspolitik, man taler så meget om: har man det principielle synspunkt, at hvis lønmodtagerorganisationerne siger nej til lønrammen, så skal de påtvinges lønrammen med alt, hvad det vil have af følger for fagbevægelsens selvstændighed og hele dens videre virke?

Waldorff (VS):

Hvis jeg forstod en kort replik fra hr. Christophersen til hr. Auken korrekt, så havde man ligesom lavet den aftale, at man ikke ville gå på talerstolen og yderligere diskutere denne sag.

Det er jo interessant, hvis det er korrekt forstået. Først laver man et overenskomstindgreb, nu lægger man op til indgreb i dagbladskonflikten, og så nægter man i øvrigt at diskutere det. Det er især interessant på baggrund af, at det overvejende indtryk er, at der her på stedet som blandt borgerlige partier i det hele taget er et fantastisk ukendskab til forholdene inden for den grafiske branche. Jeg vil derfor endnu en gang slå det fast, som hr. Kurt Hansen sagde: det virkelige grundlag for disse konflikter er for det første kampen mod arbejdsløsheden, for det andet kampen for at skabe tålelige eller bare bevare tålelige arbejdsforhold inden for den grafiske branche.

Specielt med hensyn til det sidste, arbejdsforholdene i den grafiske branche, er ukendskabet totalt. Man har måttet opleve direktør Palle Simonsen kalde typograferne en privilegeret gruppe. Nu kunne man muligvis undskylde hr. Palle Simonsen med, at han har sine erfaringer om arbejdsforhold fra en direktørstol, men han ville faktisk have haft mulighed for netop i forbindelse med den grafiske konflikt, netop i forbindelse med Berlingeren, at sætte sig ind i, hvilke forhold der eksisterede. For bare at nævne en enkelt ting, som er trukket frem flere steder: et støjniveau på 100 dB, altså en del over det absolut tilladte i Danmark, accepterer man på Berlingeren.

Når man fastholder, at den i forhold til arbejdspladserne i øvrigt ret høje løn, som typografer og andre grafiske arbejdere har, er udtryk for, at de er privilegerede, så bliver man

faktisk nødt til at spørge de borgerlige, hr. Palle Simonsen, men også socialdemokrater og andre, som har været med til at gribe ind imod typograferne i forbindelse med indgrebet i overenskomstforhandlingerne: hvor meget koster et år af en arbejders liv? Hvordan gør man det op? Det er ikke bare et år, det drejer sig om. For mange drejer det sig om adskillige år. De dør, inden de overhovedet når at blive førtidspensioneret. Hvor meget koster den nedsatte livskvalitet, som man lider under hele livet igennem i den tid, man er på arbejdspladsen? Hvor meget koster et mavesår? Hvor meget koster nedsat hørelse? Ud fra denne synsvinkel er typograferne ikke en stærk gruppe, som man har talt om, når man har sagt, at en lille, stærk gruppe satte ytringsfriheden ud af kraft.

Set på denne måde er typograferne en svag gruppe, fordi de har været tvunget til at acceptere arbejdsforhold, som er fuldstændig utålelige, skifteholdsarbejde og overarbejde i den helt store stil. Man har været tvunget til at affinde sig med giftstoffer i den grafiske industri. Man er tvunget til at affinde sig med arbejdsforhold, som er stressfremkaldende. Det har man altså selvfølgelig fået betaling for. Det har man simpelt hen fra kapitalisternes side været nødt til.

Nu ved vi godt, at de borgerliges ærinde i denne forbindelse naturligvis ikke er de grafiske arbejderes vilkår. Deres interesse i det hele taget for arbejderklassens vilkår kommer først frem, når hele klassens eksistens er truet, sådan som det er sket flere gange i historiens løb, senest omkring århundredskiftet i Danmark.

De borgerliges mål er et andet, nemlig at sikre deres egen magtposition. Det ser vi i forbindelse med den hetz, der bliver kørt op om ytringsfrihed i øjeblikket. Vi ser det i fremskridtspartiets hetz omkring Danmarks radio. Jeg skal ikke være den, der står og forfægter, at der eksisterer alsidighed i Danmarks radio. Det mener jeg bestemt ikke der gør. Jeg mener, at journalister, uanset deres gode vilje, uanset deres dygtighed, er underlagt de samme magtstrukturer i Danmarks radio, som Danmarks arbejdere er underlagt igennem folketingets, igennem kapitalisternes magt i dette samfund.

Det, som er baggrund for den aktuelle panik, er selvfølgelig ikke, at ytringsfriheden er truet. Det, der er årsag til panikken, er, at